

ОЛЕГ ЮРІЙОВИЧ ХАЛІП
V. АЛЛА ВІКТОРІВНА ХАЛІП

Окружний суд США, штат Мічіган, Південний округ.

Олег Юрійович ХАЛІП, Позивач,

v.

Алла Вікторівна ХАЛІП, відома також як Алла Вікторівна Галкін, Відповідач.

№ 10–13518. | 17 травня 2011 р.

Висновок

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Меморандум та розпорядження
про задоволення клопотання про повернення малолітніх дітей
та відкладення виконання на 30 днів

Аверн Коен, Суддя окружного суду.

Це — клопотання про повернення малолітніх дітей згідно з Гаазькою конвенцією про цивільні аспекти міжнародного викрадення дітей (далі — Конвенція) та Міжнародним законом про викрадення дитини (далі — *ICARA*)¹. Позивач Олег Юрійович Халіп (далі — Позивач) прагне повернути двох своїх малолітніх дітей, ІОК та КОК, заявляючи про те, що мати дітей, Алла Вікторівна Халіп, відома також як Алла Вікторівна Галкін (далі — Відповідач), незаконно вивезла їх з України до Мічігану.

Клопотання задоволене. Але при цьому, в світлі додатково наданої інформації Відповідачем 13 травня 2011 р., встановлено 30 днів відстрочки набуття цим рішенням сили. Зокрема, Суд визнає, що виконання рішення районного суду в Україні від 7 липня 2010 р., згідно з яким дітей повинні були повернути в Україну негайно, було призупинено рішенням Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ². Вищий спеціалізований суд України **ПОСТАНОВИВ:**

«(1) відкрити касаційне провадження, пов'язане зі скаргою [Позивача]... на [Відповідача], яка розлучила його з дітьми, щодо їх повернення до України на постійне місце проживання та визначення постійного місця проживання дітей з [Відповідачем];

(2) призупинити виконання рішення Ленінського районного суду м. Запоріжжя від 7 липня 2010 р. до розгляду касаційної скарги;

(3) витребувати зазначену цивільну справу у Ленінського районного суду м. Запоріжжя; та

¹ 42 U.S.C. §§ 11601–11610.

² В Україні Вищий спеціалізований суд розглядає касаційні скарги, аналізує, вивчає та узагальнює судову практику; допомагає судам нижчої юрисдикції гарантувати належне застосування норм Конституції; виконує інші функції». Martindale–Hubbell Law Digest, Ukraine, 11 (2008).

(4) відправити копії касаційної скарги та всіх доданих до неї матеріалів справи особам, які беруть участь в розгляді справи, поінформувати їх про право подати заперечення проти касаційної скарги до 20 травня 2011 р.»

Згідно із зазначеним рішенням характер наступного провадження в українських судах залишається дещо незрозумілим. У зв'язку з останнім клопотанням відповідно до Статті 15 Конвенції:

«Судові або адміністративні органи Договірної держави, перед тим як видати розпорядження про повернення дитини, можуть просити заявника одержати від уповноваженої держави постійного проживання дитини рішення або інший документ, що містить визначення переміщення або утримування як незаконного акта відповідно до статті 3 Конвенції, якщо таке рішення або визначення може бути отримане в такій державі. Центральні органи Договірних держав, наскільки це можливо, сприяють заявнику в одержанні такого рішення або визначення.

Суд також повинен взяти до уваги «час, необхідний для отримання необхідної документації»¹. «У країнах, де така ухвала може бути прийнята лише судом, затягування судового процесу для винесення розпорядження про повернення дитини може істотно затримувати винесення рішення американським судом, що, в свою чергу, подовжить час перебування дитини в стані правової та емоційної невизначеності».

«Разом з тим суди США, як правило, з повагою відносяться до рішень судів іноземних держав»². «Зокрема, ми зазначаємо, що визнання законів іншої держави “є основоположним принципом Гаазької конвенції”»³.

В інтересах такої поваги Суд надає істотної ваги рішенням українських судів у питанні, чи дійсно діти були неправомірно вивезені, і тому повинні бути повернуті Позивачеві; Рішення Вищого спеціалізованого суду також не є виключенням з цього правила. З іншого боку, згідно з Конвенцією суд має повноваження щодо прийняття термінового рішення. Беручи до уваги ці суперечливі обставини, вступ в силу цього рішення відкладається на 30 днів, що дасть сторонам можливість краще з'ясувати ситуацію з юридичними процедурами в Україні, включаючи час, який знадобиться судам в Україні для того, щоб прийняти рішення щодо позовів, які наразі розглядаються⁴.

II. ПЕРЕДУМОВИ

A.

Позивач народився в Україні в 1964 р. Він був громадянином та резидентом України з дати свого народження. Відповідач народилась у 1977 р. в Україні.

¹ Hague International Child Abduction Convention; Text and Legal Analysis, Department of State, March 26, 1986, 14–15.

² *Diorinous v. Mezitis*, 237 F.3d 133, 142 (2d Cir.2001) (цитуються *Hilton v. Guyot*, 159 U.S. 113, 16 S.Ct. 139, 40 L.Ed. 95 (1895)).

³ Там само (цитуються *Blondin v. Dubois*, 189 F.3d 240, 248 (2d Cir.1999)); див. також *Friedrich v. Friedrich*, 78 F.3d 1060, 1068–69 (6th Cir.1997) (де встановлюється, що суди США повинні довіряти системі правосуддя країни, з якої була вивезена дитина).

⁴ Суд не буре до уваги заяву Відповідача про корумпованість українських судових, оскільки їй бракує конкретики.

Вона є громадянкою України та проживала там до 11 червня 2010 р., коли вона переїхала до Мічигану. Позивач та відповідач одружились 25 січня 2002 р. На території України в них народилось двоє дітей ІОК — в 2002, а КОК — в 2003 р. 20 листопада 2009 р. Позивач та Відповідач розлучились; під час оформлення розлучення не вдалось досягти домовленості про місце проживання дітей та опіку над дітьми. 14 червня 2010 р. Відповідач вдруге вийшла заміж за Леонарда Алекса Галкіна. Відповідач, Л. А. Галкін, та двоє дітей наразі проживають разом в Енн Харбор, Мічиган.

Б.

11 травня 2010 р. Позивач підписав заяву, завірену нотаріусом, згідно з якою він погоджувався на перевезення Відповідачем ІОК та КОК до Сполучених Штатів для постійного проживання. 1 червня 2010 р. Позивач підписав заяву, завірену нотаріусом, якою він скасував свою згоду, оскільки, як стверджує Позивач, Відповідач порушила усну домовленість стосовно виховання дітей та їх постійного місця проживання після досягнення 16-річного віку. Згідно із заявою Позивача, він особисто передав заяву про скасування згоди Відповідачеві 8 червня 2010 р. На підтвердження своїх слів він надав три письмових показання свідків, які підтвердили те, що вони були присутні під час розмови між Позивачем та Відповідачем. І навпаки, Відповідач заперечує факт передачі їй Позивачем документу про анулювання своєї згоди.

10 червня 2010 р. Відповідач переїхала до Мічигану з ІОК та КОК, де вони й проживають на цей час. Як заявив Позивач, 10 червня 2010 р. Відповідач забрала дітей після школи, і таємно перевезла їх до Мічигану без дозволу Заявника. Відповідач стверджує, що Позивач погодився на її переїзд. Далі Відповідач стверджує, що надала Позивачеві номер телефону та електронну адресу відразу після приїзду до Мічигану. Вона говорить, що діти підтримували постійні стосунки з Позивачем через телефонні розмови та відеочат і що Позивач двічі відвідував їх в Мічигані протягом двох місяців. Позивач не визнає, але й не заперечує цих візитів.

В.

Згідно з законодавством України кожен з членів подружжя має рівні права та обов'язки щодо шлюбу та сім'ї. Стаття 51 Конституції України та ст. 141 Сімейного Кодексу України встановлюють рівні права та обов'язки батьків щодо дітей незалежно від факту одруження батьків. Розлучення не впливає на обсяг прав та обов'язків батьків. Місце проживання дитини, яка не досягла десяти років, визначається за згодою батьків (ст. 160 Сімейного кодексу України). Якщо мати та батько, які проживають окремо, не дійшли згоди щодо того, з ким із них буде проживати малолітня дитина, спір між ними може вирішуватися судом (ст. 161 Сімейного кодексу України). Нарешті, якщо один з батьків або інша особа самочинно, без згоди другого з батьків чи інших осіб, з якими на підставі закону або рішення суду проживала малолітня дитина, або дитячого закладу (установи), в якому за рішенням органу опіки та піклування або суду проживала дитина, змінить її місце проживання, у тому числі способом її викрадення, суд за позовом заінтересованої особи має право негайно постановити рішення про відібрання

дитини і повернення її за попереднім місцем проживання (ст. 162 Сімейного кодексу України).

Згідно з зазначеною законодавчою базою України 7 липня 2010 р. районний суд України встановив, що Відповідач протизаконно забрав дітей без згоди Позивача. Апеляційний суд підтвердив рішення суду нижчої інстанції, після чого український районний суд видав розпорядження про негайне повернення дітей до України. 2 лютого 2011 р. відповідач направив касаційну скаргу до Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ. Як зазначено вище, Вищий спеціалізований суд відкрив касаційне провадження, фактично призупинивши дію рішень суду першої інстанції.

Г.

3 вересня 2010 р. Позивач подав клопотання. 12 листопада 2010 р. Суд зареєстрував наказ про заборону Відповідачу залишати штат та вивозити ІОК чи КОК зі штату. 9 березня 2011 р. Суд провів усні слухання з приводу клопотання.

23 березня 2011 р. Суд провів співбесіду з обома дітьми окремо, на яких були присутні представник Суду та судовий клерк, за відсутності батьків чи їх представників. Під час співбесіди обидві дитини здавались задоволеними та спокійними, і кожен висловив причини, з яких вони не бажають повертатись до України: як правило, тому, що вони пам'ятають Україну брудною країною та віддають перевагу Сполученим Штатам, які, як вони зазначили, — чистіші та більші. КОК сказала, що вона не хоче жити без своєї мами, обоє підтвердили, що їх не навчали тому, що їм слід говорити на співбесіді. Замість цього вони зізналися, що їм порадили висловити свої почуття.

23 березня 2011 р. Позивач звернувся до Суду з клопотанням про призначення незалежного психолога для проведення співбесід з дітьми. Суд задовольнив клопотання та призначив психолога «для з'ясування того, чи досягли діти необхідного віку та рівня розвитку для того, щоб Суд брав їх точку зору до уваги» (Док. 19). Якщо відповідь на перше питання буде «так», то психолог надалі повинен буде «визначити та повідомити думку дітей про можливість повернення до України на постійне місце проживання». 10 квітня 2011 р. висновок незалежного психолога був направлений до Суду і обом сторонам. У відповідь на перше питання Суду психолог зазначив:

«На мою думку, і я говорю як професійний психолог, жодна дитина (ІОК чи КОК) не знаходиться на тій стадії когнітивного та емоційного розвитку, коли вони можуть виконувати зрілий (в значенні: вдумливий, раціональний, збалансований та складний) аналіз того, що може бути найкраще для нього чи для неї з точки зору питання про повернення до України та проживання з їх батьком».

Психолог також надав наступний додатковий аналіз на підтримку зробленого висновку.

«ІОК та КОК — здібні діти, які, в цілому, спроможні розуміти помірно складні соціальні ситуації та робити на їх основі логічні висновки. Вони також досить вільно володіють англійською мовою, тобто мовні проблеми не є перешкодою для висловлення ними своїх думок. Разом з тим, коли їх запитали про те, чому вони бажають залишитись в США зі своєю мамою, а не повернутись до України зі своїм батьком, їх аргументація є неймовірно спрощеною та незрілою».

Ознайомившись з висновком психолога, Суд призначив слухання в присутності обох сторін, для того щоб почути завершальні аргументи. Зараз справа готова до вирішення¹.

III. АНАЛІЗ

А. Правове регулювання

Сполучені Штати Америки та Україна є сторонами Конвенції, яка прагне «надати дітям захист у міжнародному масштабі від шкідливих наслідків їхнього незаконного переміщення або утримування і створити процедури для забезпечення їхнього негайного повернення до держави їхнього постійного проживання...»². Метою Конвенції є «відновлення ситуації, що мала місце до вивезення, та заборона батькам перетинати кордон в пошуках суду, що віднесеться до них з більшим розумінням»³.

Якщо дитину вивезли протизаконно, суд «видає розпорядження про негайне повернення дитини» (стаття 12 Конвенції). Ми намагаємось добитись того, щоб вирішальний висновок стосовно опікунства приймався органами країни постійного проживання та попереджував протизаконні вивезення.

Б. Протизаконне вивезення

Для того щоб отримати захист Конвенції, Позивач повинен спочатку на підставі вагомих доказів встановити факт «протизаконного вивезення»⁴. Переміщення дитини розглядаються як незаконні, якщо:

а) при цьому порушуються права піклування про дитину, що належать будь-якій особі, установі або іншому органу, колективно або індивідуально, відповідно до законодавства держави, у якій дитина постійно мешкала до переміщення або утримування; та

б) у момент переміщення ці права ефективно здійснювалися, колективно або індивідуально, або здійснювалися б, якби не переміщення або утримування. (Стаття 3 Конвенції).

Позивач повинен довести, що: 1) він користувався, або міг користуватись, правами опіки дитини згідно з законодавством країни на момент вивезення дитини; та що 2) дитину вивезли з місця її постійного проживання⁵.

На цій стадії Відповідач погоджується з тим, що Україна, де діти народились та де вони завжди проживали, була їх постійним місцем проживання до їх вивезення. Таким чином, Позивач повинен лише довести, що він користувався законними правами опіки згідно з законодавством України на час вивезення дітей. Як вже зазначалось, Конвенція вимагає, щоб Суд розглянув законодавство України для визначення того, чи мав Позивач право опіки.

Для того щоб довести, що Позивач мав право опіки на момент вивезення дітей до Мічигану, Позивач цитує текст заяви про скасування згоди та рішення

¹ Суд приймає рішення на підставі матеріалів справи.

² Див. Преамбула до Конвенції.

³ *Friedrich v. Friedrich*, 78 F.3d 1060, 1064 (6th Cir.1997).

⁴ Стаття 12 Конвенції 42 U.S.C. § 11603(e)(1)(A).

⁵ *Friedrich v. Friedrich*, 78 F.3d 1060, 1064 (6th Cir.1997).

районного та апеляційного судів України, які підтвердили скасування згоди та видали розпорядження про повернення дітей. Він також цитує звіт експерта, який встановлює, що відмова Позивача від попереднього дозволу вивезти дітей «повністю відповідає» українському сімейному законодавству.

На це Відповідач зазначила, що вона не здійснювала протиправного вивезення дітей, оскільки Позивач погодився на зміну постійного місця проживання, посилаючись на заяву-згоду від 11 травня 2010 р. Вона стверджує, що їй нічого не було відомо про анулювання згоди Позивача від 1 червня 2010 р. на час, коли вона вивезла дітей 10 червня 2010 р. Крім цього, Відповідач говорить, що вона не «крала» дітей того дня, про який говорить Позивач. Замість цього вона переїхала до Сполучених Штатів, як це планувалось раніше, після чого вона негайно відновила контакт між дітьми та Позивачем за допомогою телефону, електронної пошти та відеочату. Поточне клопотання, за словами Відповідача, є наслідком того, що Позивач «передумав», та спробою покарати її за те, що вона не відмовилась від свого права на їх спільне майно, чого, як вона зазначає, не достатньо для того, щоб довести неправомірність вивезення дітей¹ (за відсутності протиправного вивезення дитини, мати погодилась на переїзд до США, але потім передумала та вирішила забрати їх назад до Ізраїлю). У цілому Відповідач зазначає, що Позивачеві не вдалось довести протиправність вивезення дітей. Суд з цим не погоджується.

Грунтуючись на наявних доказах, зокрема на документі про анулювання згоди, який був завірений нотаріусом до від'їзду Відповідача з дітьми, Позивач надав достатню кількість доказів того, що на час, коли діти були вивезені, він мав право опікунства. Крім цього, сама секретність вивезення дітей Відповідачем за відсутності Позивача, який не дочекався запланованої дати від'їзду, нишком забрав дітей зі школи, не поставивши до відома ні Позивача, ні няню, говорить на користь твердження Позивача, який заявляє, що Відповідач від'їхала без його згоди.

І, нарешті, навіть якби Відповідач не знала про анулювання, лишається той факт, що Позивач чітко анулював свою згоду в формі документа, завіреного нотаріусом, який він потім надав українським судам². Іншими словами, це зовсім не той випадок, коли Позивач міг «передумати». Таким чином, Позивач надав переконливіші докази незаконності вивезення дітей.

В. Захист відповідача: згода чи мовчазна згода

Оскільки Позивач довів незаконність вивезення дітей, Суд повинен видати розпорядження про повернення дітей, якщо Відповідач не зможе забезпечити свій захист. Конвенція пропонує чотири способи захисту відповідача. Відповідач вдається до четвертого способу, за яким їй необхідно навести переконливіші докази того, що Позивач насправді не мав прав опіки на час вивезення дітей за кордон, або згодом дав мовчазну згоду на переміщення³.

¹ *Jenkins v. Jenkins*, 569 F.3d 549, 555 (6th Cir.2009).

² Див. Статтю 3 (переміщення дитини розглядається як незаконне, якщо: у момент переміщення ці права ефективно здійснювалися, колективно або індивідуально, або здійснювалися б, якби не переміщення або утримання).

³ Стаття 13а Конвенції; 42 U.S.C. § 11603(e)(2)(A) & (B).

Зокрема, Відповідач стверджує, що Позивач погодився на переїзд тоді, коли підписав заяву про згоду, і що пізніше він мовчанням погоджувався з вивезенням дітей, коли він двічі відвідував їх у Мічигані. Крім цього, Відповідач говорить, що вони обговорювали переїзд з Позивачем кілька разів, і він ніколи не заперечував проти цього та погодився скористатись допомогою медіатора в Мічигані для того, щоб скласти графік виконання батьківських обов'язків, що, за її словами, вказує на те, що він не заперечував проти залишення дітей в США. На підтвердження цього Відповідач надала письмове свідчення від себе та свого чоловіка (п. Галкін). Крім цього, Відповідач покладається на справу *Friedrich*, у якій Шостий окружний суд виніс рішення про те, що згідно з нормами Конвенції «мовчазна згода потребує або письмової заяви про відмову від своїх прав, або поведінки, що свідчить про згоду протягом тривалого періоду часу». Відповідач каже, що Позивач мовчазно погодився на перевезення дітей.

У відповідь Позивач зазначає, що він не давав згоду на переїзд дітей та подає документ про анулювання своєї згоди і рішення українського районного та апеляційного суду на підтвердження своїх слів. Позивач не коментує твердження Відповідача стосовно відвідання Мічигану та постійного спілкування з дітьми після переїзду. Іншими словами, Позивач доводить, що Відповідач не змогла надати переконливіших доказів, які можна використати для захисту. Суд з цим погодився.

У кінцевому рахунку, докази свідчать на користь Позивача. Зокрема, документ про анулювання своєї згоди та рішення українського районного та апеляційного суду переконують Суд в тому, що Позивач ретельно виконував свої опікунські обов'язки як до переїзду дітей, так і після нього. Спосіб вивезення дітей підтримує висновок про відсутність згоди Позивача на вивезення. Відвідання Мічигану та спілкування Позивача з дітьми не доводять того факту, що він схвалював перевезення. Нарешті, самі по собі письмові свідчення Відповідача та п. Галкіна, які повинні були стати доказом того, що Позивач погодився скористатись послугами медіатора в Мічигані, є менш переконливими, ніж докази Позивача.

Відповідач не змогла довести виключення з правила про повернення дітей додому, яке пропонує Конвенція.

Г. Виключення: заперечення дітей

Окрім чотирьох підстав захисту відповідача, які пропонує Конвенція, є п'ята підстава, яка дозволяє відмовитись від розпорядження про повернення дитини, якщо дитина «заперечує проти повернення і досягла такого віку і рівня зрілості, за якого слід брати до уваги її думку»¹ (Стаття 13 Конвенції). На цій підставі Відповідач стверджує про необхідність відхилити клопотання батька, оскільки діти, на думку Відповідача, досягли належного віку та зрілості і відмовляються повернутись до України.

«Аналіз того, чи можна брати до уваги “побажання дитини”, вимагає дослідити цілі Конвенції і висновок про те, чи досягла дитина віку та зрілості, необхід-

¹ *De Silva v. Pitts*, 481 F.3d 1279, 1285 (10th Cir.2007).

них для того, щоб її погляди бралися до уваги»¹. «Конвенція не встановлює вік, коли дитина автоматично вважається зрілою, як правило, висновок про це робиться в кожному окремому випадку»². «Беручи до уваги наявність великої кількості фактів та специфічність справи, в кожному випадку рішення про поправку на вік та зрілість є індивідуальним»³. «Ухвалюючи рішення, суд також повинен зважати на те, чи не є бажання дитини лишитись чи повернутись результатом протиправного впливу, і, якщо це так, бажання дитини не повинні братись до уваги»⁴.

Відповідач стверджує, що ІОК та КОК, яким зараз 8 та 7 років, — розумні зрілі діти, здатні чітко висловлювати свої думки, знаходяться в тому віці, коли Суд може брати до уваги їх точку зору. На підтвердження цього вона подає до суду шість письмових свідчень від членів громади, у якій вони проживають, які підтверджують, що діти живуть у міцній сім'ї та підтримують її заяву про те, що діти бажають лишитись в Мічигані.

Позивач заперечує заяву Відповідача та заявляє, що суди беруть до уваги думки дітей тільки тоді, коли дитина знаходиться в підлітковому віці (13–19 років). Позивач цитує *De Silva, supra*, та доводить, що ІОК та КОК занадто малі для того, щоб знати, чи потрібно їм повертатись до України, та стверджує, що рішення дітей лишитись в Мічигані могло бути прийняте під впливом Відповідача.

Як було зазначено раніше, Суд проводив особисті співбесіди з кожною дитиною для того, щоб краще оцінити їх вік та зрілість з точки зору зазначеної поправки. Витримка дітей у такій непростій ситуації справила враження на Суд. Однак роль Суду обмежується лише прийняттям рішення про те, чи потрібно відправити дітей на місце їх попереднього проживання для того, щоб можна було там встановити права опіки над ними. Зокрема, Суд повинен був визначити, чи мають діти необхідний рівень зрілості, щоб говорити про свої заперечення стосовно повернення.

Суд дійшов висновку, що ІОК та КОК не мають необхідного рівня зрілості. Справді, як можна й було очікувати від дітей в їх віці, кожен з них заявив про бажання лишитись з матір'ю в умовах, до яких вони звикли та в яких вони добре себе почувають. З іншого боку, їх заяви та відповіді свідчать про те, що вони не є достатньо зрілими для того, щоб повністю зрозуміти всю складність ситуації та заперечувати проти свого повернення⁵. Цей висновок також відповідає висновку психолога, який, визнаючи високий розвиток дітей, встановив також, що вони не набули віку та зрілості, достатніх для того, щоб Суд міг взяти до уваги їх точку зору.

Таким чином, Суд не бере до уваги аргумент захисту щодо віку та зрілості дітей. Разом з цим, рішення Суду ні в якому разі не спонукає український суд не

¹ *Tsai–Yi Yang v. Fu–Chiang Tsui*, 499 F.3d 259, 279 (3d Cir.2007).

² Там само.

³ Там само (внутрішні посилання випущено).

⁴ Там само (внутрішні посилання і лапки випущено).

⁵ Див. *Tsai–Yi Yang v. Fu–Chiang Tsui*, 499 F.3d 279 (3d Cir.2007) (підтримка рішення окружного суду, за яким десятирічна дитина була визнана недостатньо зрілою для того, щоб висловлювати «заперечення проти повернення до Канади [...] вказуючи на те, щоб вона хотіла б лишитись у Пітсбурзі, як могла б вчинити будь-яка десятилітня дитини, що повинна переїздити на нове місце проживання»).

брати до уваги думки дітей. Навпаки, Суд вважає, що їх точки зору обов'язково повинні бути взяті до уваги відповідним судом.

IV. ВИСНОВОК

Необхідність прийняття судового рішення на підставі Конвенції та ICARA вимагає взяття до уваги двох основних принципів. По-перше, Суд «має повноваження приймати рішення по суті заяви про викрадення, але не по суті спору стосовно опіки, на якому ґрунтується ця справа¹. По-друге, Суд «повинен відновити положення, яке існувало до викрадення, та заборонити батькам перетинати кордони в пошуках більш прихильного суду».

З огляду на зазначене вище, СУД ВИРІШИВ, що діти сторін, ІОК та КОК, повинні повернутись до України згідно з нормами Конвенції та положеннями ICARA.

Рішення повинне виконуватись наступним чином:

1. Позивач повинен співпрацювати разом з Відповідачем для складання графіку повернення дітей, особливо зважаючи на розклад занять дітей;

2. Відповідач може супроводжувати дітей під час їх повернення до України. Після повернення Позивач та Відповідач повинні створити належні умови для проживання дітей;

3. Якщо Відповідач вирішить не повертатись з дітьми до України, вона повинна надати Позивачеві їх паспорти та всю належну документацію для міжнародних поїздок.

НАКАЗАНО.

¹ *Blanc v. Morgan*, 721 F.Supp.2d 749, 757 (W.D.Tenn.2010); ICARA, § 4(b); 42 U.S.C.A. § 11603(b).